

Голові Черкаської обласної державної
адміністрації
Табурцю Ігорю Івановичу

Прошу надати інформацію щодо зауважень та пропозицій громадськості щодо викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря ТОВ «Українська автохімічна корпорація» (ТОВ «УАК»), яке розташоване за адресою: м. Черкаси, пров. Пашкевича Анатолія, буд. 1.

Оголошення про намір отримати дозвіл на викиди для існуючого виробництва, розташованого за адресами: м. Черкаси, вул. Сурікова, 9/4, 9/5, 9/7 було опубліковане у газеті «Черкаський край» №33 від 16 серпня 2023 року.

Копія газети додається. - в ел. в.

Директор
ТОВ «УАК»

Аїда Натіківна Синя

**ПАСІЧНИК ВАСИЛЬ ДРАЧ
ІЗ ЗОЛОТОНІЩИНИ:
«Хочеш мед качати —
треба медоноси висівати»**

**ЯК ПЕРЕВІРЯЮТЬ
виплати
безробітним?**

стор. 3

Черкаський КРАЙ

Середа
16 серпня 2023 року
№33 (20485)

Перша обласна громадсько-політична газета

Ціна договірна

**СЕРЕДНЯ ПЕНСІЯ
ПО ОБЛАСТІ —
4,5 тис. грн**

стор. 4

Ворог завдав ракетних ударів по Черкащині

Під ранок 15 серпня область зазнала атаки ворога. У Смілі одна ракета вразила територію приватного підприємства, ще одна — поцілила по території медзакладу. На щастя, минулось без потерпілих. Водночас пошкоджено мережі водо- і тепlopостачання. Частина міста (12 тисяч жителів) наразі без води. На місці працюють правоохоронні та комунальні служби, повідомив начальник Черкаської ОВА Ігор Табурець.

Міський голова м.Сміла Сергій Ананко у «Телеграм» проінформував: «У нас критична ситуація з водопостачанням більшої території міста. Наразі працюють комунальники, правоохоронці. Звертаюся до мешканців міста, зокрема мікрорайонів РПЗ, Богдана, Шевченка, Гречківка, Мала Яблунівка. Прошу поки самотужки запасатись питною та технічною водою». Він додав, що ремонт мереж водо- і тепlopостачання потребуватиме значних капіталовкладень і займе досить тривалий час.

За офіційними даними, близько 4-ої години ранку 15 серпня російські окупанти випустили по Україні 28 ракет повітряного та морського базування, захисники знищили 16 із них. Ворожі ракети поцілили в промислове підприємство в Луцьку (3 людини загинули), по житлових будинках у Львові, підприємству в Дніпрі (спалахнула пожежа, двоє поранених), вибухи лунали на Хмельниччині.

Нагороди

Уманчанин став Героєм України — ЗДІЙСНИВ СОТНІ БОЙОВИХ ВИЛЬОТІВ

Президент Володимир Зеленський присвоїв звання Героя України Ростиславу Лазаренку з Умані.

Ростислав Лазаренко — підполковник, льотчик-штурмовик, який має за плечима понад 300 бойових вильотів. Також йому вручили орден «Золота Зірка».

«Ростислав Лазаренко боронить небо з перших хвилин повномасштабного вторгнення. Він здійснив сотні вильотів і наблизився до рекорду легендарного українського льотчика Івана Кожедуба», — написали в уманській міськраді.

Двох черкаських лікарів нагородили ОРДЕНОМ СЯТОГО ПАНТЕЛЕЙМОНА

Відзнаку за професіоналізм та милосердя «Орден Святого Пантелеймона» отримали В'ячеслав Миколаєнко, директор комунального некомерційного підприємства «Черкаська міська дитяча лікарня», військовий лікар 181-ої бригади ТРО, та Володимир Соболевський, директор ТОВ «Стоматологія

Соболевського», лідер благодійного фонду «Стоматологи Черкас». Цю відзнаку вважають «Медичним Оскаром України». Урочиста церемонія її вручення відбулася у Києві 9 серпня — в день святого великомученика і цілителя Пантелеймона, духовного покровителя лікарів.

Черкаські лікарі отримали відзнаку в номінації «За самовіддане служіння українському народу, мужність і стійкість у боротьбі за здоров'я українців, за свободу та незалежність України у війні з російським агресором».

— Приємно, що лікарі Черкас удостоєні такої високої відзнаки на честь святого Пантелеймона, який є покровителем воїнів та лікарів. Це поєднання особливо актуальне зараз, у час війни з російським агресором. Обидва номінанти є фахівцями своєї справи, користуються авторитетом і повагою колег. А в складний для держави момент поєднали професіоналізм зі служінням народу й Україні. Від імені міської влади Черкас вітаю переможців цього річного конкурсу і дякую всій медичній спільноті за професіоналізм і гуманізм, яких зараз ми потребуємо особливо. Перекоаний, що кожен медик, який залишився в Україні, на своєму робочому місці заслуговує великої вдячності та поваги, — зазначив директор департаменту охорони здоров'я та медичних послуг, голова регіональної ради Черкаської області відзнаки за професіоналізм та милосердя «Орден Святого Пантелеймона» Всеволод Кульчицьковський.

У 2022 році від Черкащини цією відзнакою був нагороджений завідувач, лікар-хірург серцево-судинного відділення серцево-судинної хірургії КНП «Черкаський обласний кардіологічний центр Черкаської обласної ради» Олег Журба, поінформували в Черкаській міській раді.

Фото з відкритих джерел

Триває передплата на газету «Черкаський край».
Вартість передплати «Черкаського краю»
з урахуванням поштових послуг:

на 4 місяці — 180,00 грн.
Передплатний індекс — 61071.

«Черкащина — територія співпраці», — ІГОР ТАБУРЕЦЬ НА ЗУСТРІЧІ З ПІДПРИЄМЦЯМИ

Як збільшити колективну «економічну швидкість», де брати ресурс для розвитку та які нині є для цього інструменти. Про це йшлося на бізнес-зустрічі представників малого й середнього підприємництва Черкащини, грантодавців, банкірів та обласної влади.

Основні напрями підтримки економіки регіону окреслив начальник обласної військової адміністрації Ігор Табурець.

— Бізнес продовжує адаптуватися до роботи в нових умовах, — зауважив він. — Хоч викликів вдосталь: морська та повітряна блокади, руйнування ворогом енергетичної й промислової інфраструктури, міграція мільйонів українців. Релокованим підприємствам узагалі доводиться вибудувувати все з нуля. Ми — як обласна влада — завжди поруч і підтримуємо їх на шляху перезапуску.

На Черкащину релокувалось 41 підприємство. Одне з таких — херсонська швейна компанія «ВІД». В області вона розпочинала діяльність фактично з «нуля» після початку великої війни.

— Наша компанія працювала на Херсонщині понад 10 років, і в один момент ми втратили всі свої підприємства, — ділиться директор компанії Ярослав Скрипник. — Тож на Черкащині все налагоджували наново. За рік створили близько 320 робочих місць, запустили 4 підприємства, 3 з яких працюють саме на Черкащині. Для мене, як представника бізнесу, дуже важливо відчувати спокій та підтримку. І в цьому регіоні ми знайшли саме таку комфортну атмосферу для роботи. Дякую за сприяння керівництву області.

Черкащина — перспективний регіон для інвестування. У цьому переконаний директор із розвитку ЕФІ-груп Сергій Пінкас.

— Черкаська область для нас пріоритетна у плані інвестицій на сьогодні, — зауважує він. — Адже має вигідне територіальне розташування, є цікавим логістичним напрямком. Надважливим є й безпекове питання. Крім того, регіон має вільні площі та енергетичні потужності. Трудовий потенціал теж високий.

В області є кілька інвестоб'єктів, які перебувають на завершальній стадії, зауважує очільник Черкащини Ігор Табурець. Це — сучасні технологічні виробництва.

— Як би це дивно не звучало, але під час війни є місце навіть інвестиціям, — ділиться посадовець. — Це доводять наші підприємці. Для нас пріоритетним є розвиток переробних потужностей. Це розуміємо ми, бізнес і наші партнери. Переробка, а особливо глибинна, технологічна — це не тільки вирішення логістичної проблеми, але й підвищення додаткової вартості продукту. Саме на це ми робимо велику ставку.

Гранти — це інвестиція у розвиток підприємців, що вимірюється ефективністю та зростанням їхніх показників. У цьому переконаний радник із розвитку сфер виробництва та сервісів Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України» Олексій Кушнір.

— Основна наша ціль — створення умов для спрощення бізнесу, підтримка малого та середнього підприємництва, — відзначив представник Програми. — Передовсім кошти грантів ітимуть на придбання обладнання, аби підприємці могли зробити певний ривок у своєму виробництві, а також на навчання, тренінги. Ви не повертаєте кошти, ви повертаєте нам їх своїми динамічно зростаючими показниками.

Актуальні гранти на сьогодні дивіться тут: <https://cutt.ly/qwFHZ5wq>

Пресслужба ОДА

Відповідно до законодавчих вимог, Державна служба зайнятості проводить розслідування страхових випадків та обґрунтованості виплат матеріального забезпечення на випадок безробіття.

Підставою для початку розслідування також може бути надходження інформації від державних органів, підприємств, установ, організацій чи громадян про обставини, що впливають на умови виплати матеріального забезпечення та надання соціальних послуг безробітній особі, яка відрізняється від поданих нею відомостей, або така інформація розміщена в ЗМІ.

У разі необхідності також можуть здійснюватися виїзні планові та позапланові перевірки страхувальників (роботодавців).

Розслідування здійснюється шляхом звіряння відомостей, поданих особою під час реєстрації, та/або даних, зазначених у документах страхувальника, з базами даних центральних органів виконавчої влади та реєстром застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Служба зайнятості в межах своїх повноважень здійснює верифікацію виплат по безробіттю шляхом порівняння даних про безробітних осіб — отримувачів виплат по безробіттю — та інформації суб'єктів надання інформації (дані інших державних органів, які призначають/здійснюють інші

Як здійснюється перевірка виплати допомоги по безробіттю?

соціальні виплати). За результатами такого зіставлення Міністерство фінансів готує Рекомендації, після опрацювання яких центри зайнятості приймають рішення щодо припинення або продовження виплати допомоги по безробіттю.

Слід зазначити, що при розслідуванні страхових випадків, зокрема за результатами проведеної Міністерством фінансів верифікації страхових виплат, Державний центр зайнятості керується даними власної електронної бази даних отримувачів допомоги по безробіттю та даними обмінів між окремими суб'єктами інформації. Доступу до електронних баз даних інших суб'єктів надання інформації у Державного центру зайнятості немає.

Якщо в результаті такої перевірки буде встановлено факт подання зареєстрованим безробітним неправдивих даних і документів, на підставі яких прийнято рішення про надання йому статусу зареєстрованого безробітного, призначення виплати допомоги по безробіттю, або факт виконання зареєстрованим безробітним оплачуваної роботи (надання послуг), зайняття іншим видом діяльності, згідно зі статтею 4 Закону України «Про зайнятість населення», центр

зайнятості приймає рішення про припинення реєстрації та повернення незаконно отриманих коштів.

Звертаємо увагу, що відповідно до п.4 частини другої статті 44 Закону України «Про зайнятість населення» зареєстровані робочі дні інформувати кар'єрного радника про обставини, які є підставою для припинення реєстрації, визначені частиною першою статті 45 цього Закону. Згідно з частиною третьою статті 36 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» сума виплаченого забезпечення та вартості наданих соціальних послуг застрахованій особі внаслідок невиконання нею своїх обов'язків та зловживання ними стягується з цієї особи відповідно до законодавства України з моменту виникнення обставин, що впливають на умови виплати їй забезпечення та надання соціальних послуг.

Відповідальність за достовірність поданих документів та даних, на підставі яких приймається рішення щодо реєстрації безробітного та призначення допомоги по безробіттю, надання соціальних послуг, покладається на зареєстрованого безробітного.

Новини світу

У Польщі Агентство внутрішньої безпеки затримало двох росіян, які поширювали у Кракові та Варшаві листівки із закликом вступити до ПВК «Вагнер». Про це повідомив голова Міністерства внутрішніх справ та адміністрації Польщі Маріуш Камінський.

Уряд Німеччини запланував щорічну військову підтримку Україні у розмірі 5 млрд євро. Надавати її планують до 2027 року. Про це повідомив міністр фінансів ФРН Крістіан Лінднер. Рішення уряду має затвердити Бундестаг.

Представники російських еліт сьогодні намагаються топити один одного, тому готові йти на контакт із ГУР. Зараз триває конкуренція всередині й боротьба за преференції та посади. Про це сказав представник ГУР Міноборони Андрій Юсов. На його думку, Україна має використати ці процеси на свою користь.

У зовнішньополітичному відомстві Туркменістану наголосили, що плани Москви про розширення «газового союзу», до якого вона запросила Казахстан та Узбекистан, є неприйнятними з огляду на власні інтереси цієї країни. Тому вони не будуть перекачувати російський газ до КНР.

Ізраїльський стартап Alerp Farm, який спеціалізується на лабораторному м'ясі, подав заявку до швейцарських регуляторів на дозвіл на виробництво м'яса з культивованих клітин тварин. Це перша заявка на отримання дозволу на культивоване м'ясо в Європі.

Молдова приєдналася практично до всіх санкційних обмежень Європейського Союзу проти Ірану через військову підтримку, надану росії. Про це повідомляє «Newsmaker».

Курйоз

Бізнесмени переписують біографії

Російські мільярди зі списку Forbes масово переписують біографії на своїх особистих сайтах, у Вікіпедії та інших ресурсах.

Наразі невідомо, чи роблять вони це самі, чи цим займаються найняті ними PR-агентства. Проте прибираються всі згадки про зв'язки з Москвою та росією.

Так інвестбанк Рубен Варданян, який тривалий час очолював «Трійку-діалог», тепер представляється як фінансист «вірменського походження». Співвласник та голова наглядової ради консорціуму «Альфа-Груп» Михайло Фрідман наголошує, що він «народжений в Україні російсько-ізраїльський бізнесмен». Засновник «Яндекс» Аркадій Волож переконали, що народився в Казахстані і є ізраїльським IT-підприємцем. Назву створеного ним пошуковика на особистому сайті Воложа взагалі не згадують. А глава «Ренови» Віктор Вексельберг вважає за краще називати себе «інженером» і наголошує, що народився в Україні і є громадянином Кіпру.

оголошення

Організація внутрісистемно продає:

нежитлову будівлю, магазин за адресою: смт Драбів, вул.Центральна (Леніна), буд. 103. Ціна — 35,0 тис. грн із ПДВ.

Телефон для довідок (0472) 36-02-43 (м.Черкаси).

Реклама:

093 8704939

Юні лідери громад досліджували потреби молоді

Молодь завжди прагне до змін. Але чи можна їх відчутти, зрозуміти чи навіть впливати, якщо ти не залучений до суспільних процесів, стоїш, так би мовити, осторонь того, що відбувається в громаді? Учнівська молодь Черкащини мала змогу якісно реалізувати свої ініціативи у проєкті «Молодь — громаді», з яким Благодійний фонд «МХП — Громаді» переміг у грантовому конкурсі від ПРООН. Цей проєкт покликаний створити сприятливе середовище для організації громадянського суспільства та підтримки інфраструктури молодіжної роботи. Іншими словами, молоді люди мають відчувати причетність до громади, її дій та прагнень. А ставши дорослими, вони зможуть вдосконалити те, що відчуватимуть, як своє.

Насправді сьогодні багато хто з молодих людей, колишніх школярів та випускників навчальних закладів, готові стати агентами змін. Фахівці наголошують: відчувачи причетність до різних процесів у громаді, молодь усвідомлюватиме відповідальність та буде готова вкладати час і ресурси в зміни на краще. 20 хлопців та дівчат 14-17 років із Черкащини, зокрема зі Сміли, Канева, Бобринці, Катеринополя, Литвинця, 7 та 8 серпня навчалися досліджувати потреби молоді в громаді. Крім навчання, що відбувалося в обласному центрі, майбутні лідери мали можливість провести опитування, проаналізувати зібрані дані. Вже у своїх громадах команди молоді вивчатимуть потреби цільової аудиторії, сформулюють власні ідеї в проєкт і отримають до 40 тисяч гривень на його реалізацію.

Серед учасників проєкту — Катерина Ткаченко, 14 років, із Катеринополя: «Я дуже люблю спорт, 5 років займаюсь футболом, обожнюю читати, грати у волейбол із друзями. Мені б дуже хотілося створити для своєї громади місце для перегляду кіно просто неба. Я знаю, що це — непросто, тому й приїхала на навчання. За час навчання я зрозуміла, що важливо вивчити думку громади, а не пропонувати людям те, що до вподоби лише тобі. У такому випадку всі твої старання можуть бути марними. Треба вмі-

ти чути інших, а не лише себе».

Загалом у проєкт відібрано 80 хлопців і дівчат 14-17 років із Київщини, Черкащини, Львівщини та Вінниччини. Всі вони пройдуть навчання з проєктного менеджменту. Серед майбутніх навичок молодих людей будуть: налагодження комунікацій у громаді, організація та проведення дослідження потреб цільової аудиторії та чимало інших. Завдяки проєкту «Молодь — громаді» місцеві молодіжні організації, молодіжні ради та учнів-

ська молодь не на словах, а на реальних прикладах зможуть досягнути принципи демократії, можливості її розвитку. А ще — вирішувати проблеми молоді в громаді, налагоджувати результативний діалог із органами місцевого самоврядування, матимуть чимало інших корисних умінь.

Як розповідає одна з тренерок, виконавча директорка Інституту «Республіка», засновниця всеукраїнської ініціативи «Активна Громада» Олександра Гліжинська, всі учасники — активні та

включені, що надзвичайно важливо для сприйняття й засвоєння інформації. Попри те, що інформація подається надто складна, хлопці та дівчата будь-що намагаються розібратися в усьому, отримати для себе цінні уроки.

«Я переконана, що молодь, яка пройшла навчання в межах проєкту, має всі шанси стати свідомими лідерами у своїх громадах та розвивати в собі здатність до саморозвитку», — підсумовує Олександра Гліжинська.

За словами директорки Благодійного фонду «МХП — Громаді» Тетяни Волочай, така практика дасть можливість культивувати у молоді навичку брати відповідальність на себе та вирішувати соціальні проблеми шляхом проєктного менеджменту, адвокатувати свої потреби, долучаючи владу громади до спільного вирішення питань.

«Ми віримо, що така молодь у майбутньому стане проактивною частиною громади і впливатиме на формування громадянського суспільства навіть у малих містах і селах», — впевнена Тетяна Волочай.

Проєкт «Молодь — громаді» впроваджується Благодійним фондом «МХП — Громаді» за сприяння проєкту ПРООН «Підтримка громадянського суспільства та молоді», що реалізовується за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Данії.

Думки, висновки чи рекомендації належать авторам або упорядникам видання та не обов'язково відображають погляди Міністерства закордонних справ Данії, Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй чи інших агентств ООН.

Наталія КАУЗАК

Більше половини пенсій

ОБЛАСТЬ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВЛАСНИМИ РЕСУРСАМИ

На пенсійні виплати жителям Черкащини з початку року спрямовано 12,6 мільярда гривень. Хоч і війна, та кошти адресатам надходять вчасно.

Про це йшлося минулої середи на брифінгу в головному управлінні ПФУ в Черкаській області.

Причому, все більше громадян одержують пенсії через банківські установи. Завдяки цьому за сім місяців на послугах пошти зекономлено понад 213 мільйонів гривень.

Власне, саме на доходах фонду акцентував увагу на брифінгу начальник головного управління Олександр Супряга.

— Видатки на пенсійні виплати забезпечено власними ресурсами на 51 відсоток, — поінформував він. — Від платників Черкащини з початку року надійшло 6,9 мільярда гривень, при цьому понад план — близько 300 мільйонів. Порівняно з аналогічним періодом минулого року надходження зросло на 1,8 мільярда гривень (в

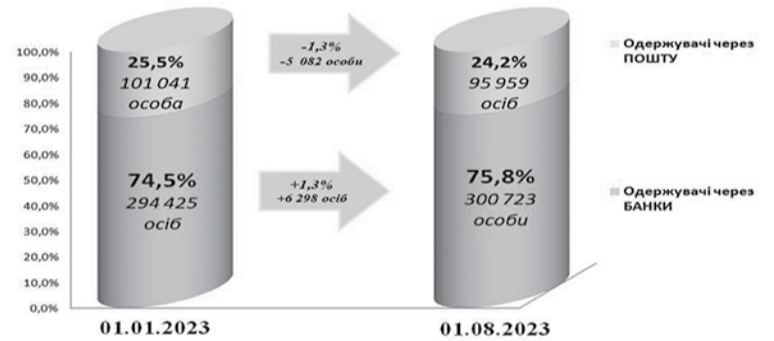
основному за рахунок ЄСВ від грошового забезпечення силових структур).

Проте є боржники перед Пенсійним фондом: так, обов'язкових платежів на цей час вони недодали 133,2 мільйона гривень. Майже половину цієї суми — підприємства, в яких відсутні активи для погашення боргу. Деяко менше недоплатили ПФУ економічно активні. Є в цій сумі й частка платників-банкрутів: 9,4 відсотка. Серед

найбільших боржників — 49,2 мільйона гривень — значиться Черкаський державний завод хімічних реактивів: хоч і неактивне підприємство, проте його борг постійно зростає. Як роз'яснив заступник начальника головного управління Віталій Таран, це тому, що підприємство зобов'язане відшкодувати виплату й доставку пенсій тим, хто працював на шкідливому виробництві й одержував пенсію на пільгових умовах.

СЕРЕДНЯ ПЕНСІЯ ПО ОБЛАСТІ ЗАРАЗ — 4,5 ТИСЯЧІ ГРИВЕНЬ,

таку одержує близько 90 відсотків пенсіонерів.

Також заборгованість зі сплати ЄСВ в області, за інформацією податківців, становить 279,9 мільйона гривень.

Щоб захистити права застрахованих осіб, головне управління ПФУ в області разом із податківцями, виконавчою службою стягує заборгованість через судові позови (цього року їх було подано 12), з боржниками проводять співбесіди, працюють комісії.

Для виведення економіки з тіні й збільшення доходів Пенсійного фонду фахівці головного управління постійно моніторять реєстр застрахованих осіб, виявляючи ознаки порушень роботодавцями трудових відносин. А це може бути таке: страхувальник більше року ви-

користує працівників за умовами цивільно-правового договору, або таких робітників на підприємстві понад 30 відсотків, або різко, на понад 20 відсотків, зросла кількість застрахованих осіб за умовами цивільно-правових угод, або зарплата працівникам за основним місцем роботи менша мінімальної, або не підвищувалася протягом року — ці та інші критерії вписані у постанові ПФУ від 29 травня 2017 року. Управління передає результати моніторингу Держпраці та податкової. Зараз діє мораторій на перевірки, і страхувальники ще можуть виправити помилки — зауважив Віталій Таран.

Лариса СОКОЛОВСЬКА

Черкаська обласна військова адміністрація напередодні Рош га-Шана (юдейський Новий рік) рекомендує хасидам утриматися від паломництва в Умань. Про це повідомив у «Телеграмі» начальник обласної військової адміністрації Ігор Табурець.

«Через місяць Рош га-Шана. Ми рекомендуємо прочанам максимально утриматися від відвідань Умані з огляду на війну, регулярні масовані обстріли нашої країни та можливі провокації з боку росії», — ідеться в повідомленні. Водночас, як зазначає Ігор Табурець, частина вірян, як і торік, наважаться приїхати, тому влада вживає заходів для посилення безпеки гостей і місцевих жителів. «Сьогодні з цього питання провели засідання спец-

Комісія вивчатиме, чи вистачить укриттів для хасидів

комісії за участю заступника посла держави Ізраїль в Україні пані Лірон Фінкельштейн. Насамперед координуємо роботу щодо заходів безпеки. Вони, як і торік, будуть посилені».

А 10 серпня в Умань завітали посол Ізраїлю в Україні Міхаель Бродський та член Кнесету Еліягу Ревіво. Під час зустрічі з міським головою та місцевою владою також обговорювали підготовку до проведення паломництва

брацлавських хасидів. Про це інформує сайт Jewishnews. У зустрічі взяли участь заступник голови облдержадміністрації Олександр Шамрай, міська голова Умані Ірина Плетнюва. Посол Міхаель Бродський зазначив, що цього року, попри війну, очікується понад 30 тисяч хасидів в Умані. Оскільки торік в Умань прибуло близько 23 тисяч прочан і свято пройшло без надзвичайних подій, сторони сподіваються зробити

все, щоб забезпечити захід.

Олександр Шамрай сказав, що є питання, які потребують узгодження та координації — пов'язані із збереженням громадського порядку, цілодобового чергування ДСНС, роботи рятувних постів і водолазів. Питання контролю за розміщенням наметового містечка, функціонування закладів громадського харчування, водозабезпечення, надання додаткових комунальних послуг, протиепідемічних заходів, медичної допомоги.

Міський голова Умані Ірина Плетнюва наголосила на тому, що в районі паломництва немає достатньо укриттів для такої кількості людей: їх вистачить лише на 12 566 осіб. Та повідомила, що вже створено комісію з вивчення підготовки укриттів на території паломництва.

Хочеш мед качати — треба медоноси висівати

Василь Драч біля ще квітучого буркуну.

ТАК ЩОРІЧНО ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВИСОКИЙ МЕДОЗБІР ПАСІЧНИК ВАСИЛЬ ДРАЧ ІЗ ЗОЛОТОНІЩИНИ

На початку нинішнього липня, а саме 4 числа, засновник СФГ «Златопіль», що в Дмитрівці Золотоніського району, Василь Драч завітав до давнього друга й духовного побратима Сергія Гнатюка. Сергій Валентинович хазяйнує в своєму фермерському господарстві «Струмок» на околиці села Городецьке на Уманщині. Там розмістився головний, якщо так можна сказати, його виробничий об'єкт — пасіка. А сам добродій Сергій широко відомий фермерському загалові центральної України як досвідчений пасічник, що займається бджолярством не один десяток років. Тож не дивно, що того дня на ювілейне 70-річчя Гнатюка з'їхалося чимало пасічників не лише з Черкащини, а й із сусідніх Київщини, Одещини, Кіровоградщини, Вінниччини.

Були щирі вітання шанованому ювіляру. Не бракувало, так би мовити, вузькопрофільних розмов про суто пасічницькі справи. А вони, як виявилось, цього року далеко не те що доброго рівня, а взагалі перебувають на грані проблем. Бо більшість на звичне запитання, який цього літа взяток і скільки разів уже качали свіжий медок, відповідали стандартно: взяток — нікудишній, жодна рамка з вулика не потрапила до медогонки. Лише поодинокі пасічники сказали, що якийсь мізер меду відкачали відразу після цвітіння ріпака. Лише Василь Драч на запитання про цьогорічний мед відповів:

— Уже двічі качав і десь через тиждень буду знову качати, вже втретє.

Цим словам Василя Павловича тоді багато хто й не повірив, однак і Сергій Гнатюк, і дехто з гостей, хто знає Драча і знайомий з його методами пасічництва, в сказаному не сумнівався. А Василь Павлович додав:

— Хлопці! Щоб було з вуликів мед качати, треба біля пасіки медоноси висівати. Звісно, треба сіяти й кукурудзу та сою, але вони меду не дадуть.

Застілля в господаря «Струмка» було щедрим і тривалим, отож гостям був час розпитати свого колегу-пасічника, що ж він має на увазі, пропагуючи сівбу медоносів. Василь Драч не таївся й розпо-

Постійний помічник Микола Деркач.

Пасічник передає рамки Володимиру Долецькому.

вів, що вже не перший рік сіє цілу низку спеціальних медоносних культур. А це, крім всюдисущих озимого ріпаку та соняшнику, ще й усім відома, але не всіма шанована гречка та суто бджолярські рослини — буркун, фацелія, материнка, синяк. Остання рослина — чудовий медонос, відомий ще з часів винахідника рамкового вулика Петра Прокоповича, який засівав синяком сотні десятин землі навколо своїх пасік.

Що ж до гречки, то Василь Павлович, окрім звичайних її посівів (цього літа така площа сягає 22 гектари), практикує ще й поукісну та пожнивну сівбу. Щоправда, остання інколи (за ранніх осінніх заморозків) не встигає дозріти й дати

повноцінне зерно, однак восени Драчеві бджоли мають на ній роботу, поповнюючи таким чином свої запаси кормів на зиму. Цього року посівним матеріалом гречки з ним поділилися фермери-побратими Михайло Ткалич із Хрущівки та Сергій Бурлака зі Ставищанського району Київщини.

У Василя Драча є свої помічники, які зазвичай допомагають йому при викачці меду. Окрім дружини Надії Володимирівни, вже не один рік допомагає подружжя Деркачів — Микола Антонович та Галина Іванівна. Прийшов на підмогу й колишній АТОВець, учасник війни з російськими окупантами Володимир Долецький. Буде потреба в їхній допомозі

Сердечно вітаю всіх фермерів-пасічників Черкаської області та Ставищанського району Київщини з професійним святом — **Днем пасічника!**

Із давніх давен 19 серпня вся Україна за народним звичаєм вшанувала вас, а ви пригостили людей медом зі своїх пасік. Нині ж, як визнання важливості вашої праці, це свято відзначається на державному рівні.

Тож бажаю всім пасічникам міцного здоров'я, щоб ви мали снагу й силу займатися своєю улюбленою справою до глибоких літ вашого життя! Будьте такими ж невтомними й працьовитими, кмітливими й наполегливими, як ваші підопічні бджілки! Щедрих і багатих медозборів вам з усіх медоносних культур, Господнього заступництва вам і вашим божим кохам!

З пошаною — Володимир ДРАЧ, голова обласної асоціації фермерів і приватних землевласників Черкащини

десь через півтора-два тижні, коли Василь Павлович вчетверте качатиме мед. Бо й гречка, і різнотрав'я гарно цвітуть.

Василь МАРЧЕНКО, фото автора. с.Дмитрівка Золотоніського району

Бджола тому віддячити не забуває, хто про неї дбає

У ЦЬОМУ ПЕРЕКОНАВСЯ ПАСІЧНИК ДМИТРО МАНЬКО З ХРИСТИНІВЩИНИ

Таких рамок у вуликах Дмитра Манька повно.

Подружжя Маньків відбирають рамки для викачки.

Сповнений повномедними рамками досить важкий, тож нести його до медогонки матері допомагає дочка Світлана.

Ми з ним давні знайомі, тож я не раз бував на пасіці агропідприємства, де він працював десять років. Оточували пасічний точок величезні дерева, тож я щоразу, споглядаючи їхній багатирський зріст, неодмінно запитував господаря:

— Це ж яка незручність знімати рій, коли він сяє на такій висоті?

На що завжди одержував однакову відповідь Дмитра Манька:

— Ніяких незручностей дерева не завдають, бо вони самі собою ростуть, а бджоли — літають і під верхів'яття не чіпляються.

Я недовіриливо дивився на Дмитра Петровича, а він, вловивши в моєму погляді цю недовіру й здивування, додавав:

— У мене обходиться без роїння, я прагну так бджолосім'ї доглядати, щоб не вилітали рої. Бо вилетів рій — і сім'я поділилася навпіл. Заодне рій забирає з вулика й половину меду. Отож, якщо могутня сім'я увійде в ройовий стан та випустить два рої, вважайте, що в цьому вулику залишиться суцільний мізер бджіл, катма й меду буде.

За таким принципом та за такою власною технологією Дмитро Манько працює і зараз. Ретельно слідкує, щоб на пасіці не було слабких сімей і підсилює їх за рахунок розплоду, який відбирає з дуже сильних ро-

На пасіку завітав давній товариш Григорій Троян.

дин. А коли в силу тих чи інших природних причин на пасіці все-таки лишається якась дешиця дуже могутніх бджолосімей, робить від них відводки. Зрозуміло, що технологія такого догляду вимагає від пасічника, щоб він дбав і про силу сімей, і вчасно свіжою вошиною рамки навощував, і гніздо своєчасно розширяв. Тобто, щоб родина працюючих комах почувалася у вулику не те що зручно, а комфортно, щоб не було їй ні надто просторо, ні тим більше не вадилася тіснота. Ну, а що стосується вчасної викачки меду, то тут уже сам Бог велів часу не гаяти й солодку та запашну зайвину з вулика швидко, а головне — своєчасно — забрати.

Кілька років тому агропідприємство вирішило продати свою пасіку. Ясна річ, що першим покупцем був той, хто її доглядав — Дмитро Манько. Щоправда, довелось Дмитру Петровичу дещо, як мовиться, затягти пояси та й у борги трохи залізити, але пасіку викупив. Отак на ній і порядкує тепер.

Пасічництво не чуже родині Маньків: і дружина Юлія Миколаївна допомагає, й діти не цуралися підсобити батькові. Зараз син Іван самостійно господарює на пасіці, яка не поступається батьковій і налічує сотню родин. Дочка Світлана в Чернігові працює педагогом, але літом приїжджає в рідну Велику Севастіанівку, щоб допомогти татові. Живе вона в місті над Десною в багатоквартирному будинку, але Дмитро Петрович упевнений, що коли б це була садиба й біля неї — дворик, то стояли б там у Світлани пара-друга вуликів.

А поки що Дмитро Петрович у ці дні закінчує качати мед. За дві викачки має цього літа по три з половиною десятки кілограмів дозрілого корисного продукту з сім'ї. Та й більше двох із половиною десятків відводків зробив. Тож роїв не було й цього року жодного.

Василь МАРЧЕНКО, фото автора. с.Велика Севастіанівка на Христинівщині

**Чудового батька і доброго дідуся
ШЕСТОПАЛА Анатолія Васильовича
вітаємо з днем народження!**

Рідний, ми тобі бажаємо доброго й міцного здоров'я, душевних сил і бадьорості, енергії, завзяття, молодості, незгасного щастя під мирним небом України!

Любимо, твій син та онук

На Монастирищині ярмаркували бджолярі

На центральній площі міста цими вихідними тривала виставка-ярмарок продуктів бджільництва. ГО «Об'єднання пасічників Монастирищини» зібрало бджолярів на традиційну виставку-ярмарок продуктів бджільництва з нагоди прийдешніх свят Дня пасічника та Медового Спасу.

Цьогоріч був представлений доволі великий асортимент продукції: мед, медові стільники, прополіс, бджолиний пилок, перга, мед з горішками, горіхово-медові пасти, різного роду настоянки та інші смаколики з різних куточків нашої громади.

Під час ярмарку пасічники передали по одній літрі меду для потреб ЗСУ. Також на площі була скринька для збору благодійних коштів на потреби наших захисників. Міський голова Олександр Тищенко разом з іншими посадовцями долучилися до благодійного збору для ЗСУ, який організували на ярмарку.

ди можуть не лише придбати продукти бджільництва, а й дізнатися про їхні цілющі властивості.

Вже вп'яте пасічники Монастирищенського краю організовують спільну ярмарку, де жителі грома-

Одне й друге око, чи одне й інше око?

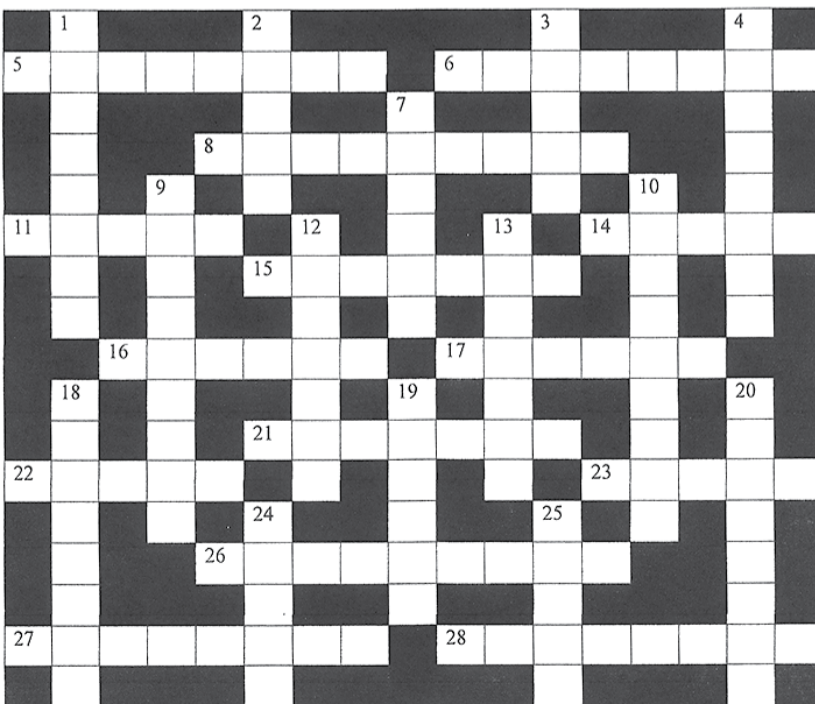
Умови є така парна конструкція, як «з одного боку — з другого боку», вона закріпилася в мовленні як цілісне поняття. Але буває, що коли зіставляються чітко два факти, два предмети, явища, тісно пов'язані один з одним, натомість чуємо «з одного боку — з іншого боку». Мовцями здається, що так культурніше. Бо він боїться слова «другий», адже воно схоже на російське «другой». Тому уникає його й там, де не треба. Наприклад, у людини дві руки. Та замість «В одній руці у неї книжка, в другій — сумка» мовець каже: «В одній руці у неї книжка, в іншій — сумка». Наче у неї не дві руки, а є ще чималий вибір рук, як у Шиви... Або замість «одне око й друге око», «один берег і другий берег» чуємо «одне й інше око», «один та інший берег».

Це так само, як сказати: «За обідом подали перше, інше і третє». «Онук закінчив перший клас і перейшов у інший».

А коли ж доречно казати «інший»? «Цей смартфон годиться, інший мені не підходить», «Сьогодні вітер з іншого боку», «Він з іншого тіста зліплений», «Інший би змирився, а він — ні». Інший — який відрізняється від названого, перебуває не в цьому місці, не в цих обставинах, не такий, як раніше, інакший, протилежний зазначеному, один із багатьох.

КРОСВОРД

По горизонталі: 5.Бойова й мисливська зброя у корінних жителів Австралії. 6.Другий поверх будинку. 8.Курс судна при зустрічно-боковому вітрі. 11.Продукт переробки нафти й кам'яного вугілля. 14.Місце відпочинку війська під час походу. 15.Назва деяких продовольчих товарів. 16.Матросська куртка. 17.Озеро в Казахстані. 21.Битва (застаріле). 22.Великий метеор. 23.Основа, база. 26.Розділ ботаніки, що вивчає мохоподібні. 27.Наука, яка вивчає хімічний склад живих організмів. 28.Спеціальний аркуш для голосування.

По вертикалі: 1.Торговець рідкісними книгами. 2.Плавучий навігаційний знак, що вказує фарватер. 3.Друкована стандартна форма документа. 4.Перший вчений ступінь у ряді країн. 7.Французька актриса. 9.З розвитком торговельного капіталу — власники капіталу. 10.Четвертий степінь будь-якого числа. 12.Ударний музичний інструмент. 13.Двошлюбність. 18.Комплекс наук про живу природу. 19.Міра об'єму рідин в Англії і США. 20.Чистий прозорий алмаз. 24.Великі ворота біля замків. 25.Англійський вокально-інструментальний квартет.

**Склав Володимир ШНИР,
с.Дубова Уманського району**

**Відповіді на кросворд, вміщений
у номері за 9 серпня ц.р.**

По горизонталі: 7.Парвеню. 9.Кавалок. 10.Салют. 11.Фауст. 12.Серія. 13.Гімнур. 16.Ляпка. 18.Буран. 20.Плин. 21.Рура. 22.Сонет. 24.Оскі. 27.Тривога. 32.Хрест. 33.Файне. 34.Метро. 35.Джамала. 36.Звабник.

По вертикалі: 1.Латаття. 2.Твіст. 3.Мюслі. 4.Актор. 5.Камей. 6.Поділка. 8.Млин. 14.Марнота. 15.Обертон. 17.Полин. 19.Рюрик. 23.Огорожа. 25.Іменник. 26.Усама. 28.Роман. 29.Вето. 30.Гроза. 31.Шайба.

Усміхніться!

— Не дивіться на мене так, ніби я вам винен мільйон.

— Десять тисяч — теж гроші.

— Кохана, я був неправий. Давай помиримось.

— Гаразд. Тоді не їж котлети. Я приготую щось інше.

— Дорогий, подивися, які яскраві фіранки я купила на кухню. Дуже гламурно!

— А скільки вони коштують?

— Двісті гривень.

— Гламурно — це коли хоча б двісті євро, а так, просто вульгарно.

Біжимо з сином додому з садка, а попереду — багато собак. Син запитав:

— Мамо, а тобі страшно?

— Ні! Я ж із чоловіком.

Син поважно:

— І чоловікові не страшно, він із мамою.

Щойно побачив, як на чиемусь ганку кіт нявкає, щоб його впустили. Я підійшов до дверей, подзвонив у дзвінок, кивнув коту і пішов далі. Тільки відійшовши, я усвідомив зроблене, почувши, як господар репетує: «Оксано, кіт щойно подзвонив у двері!».

Відвідувач зоопарку — доглядачеві:

— Я тільки що бачив, як в одному з вольєрів мавпи грають у карти!

Доглядач:

— І що? Вони ж лише на горіхи...

— А чому у вас немає дітей? — У нашого kota алергія...

— Щось у тебе шубка якась... не така.

— А молі подобається!

Пішов у магазин по продукти, нічого особливого не купив, витратив близько тисячі. Виходжу з магазину, а на порозі під вхідною брамою монетка лежить — п'ять гривень. Ось він — кешбек!

— Дуже хочу помириться з ним, але він перестав просити вибачення...

— Завтра кину палити, у понеділок почну бігати вранці, за тиждень запишуся в тренажерний зал. А про що ви думаєте перед сном?

Мій кіт, коли розбиває черговий квітковий горщик, не тікає з місця злочину, а заковчує очі, проходить метр, похитуючись, і робить вигляд, що непритомніє, не забуваючи час від часу відкривати одне око і перевіряти обстановку.

— Тату, а навіщо птахи щороку відлітають на південь?

— Вони думають, що там краще.

Реклама

ЦЕНТР СЛУХА
ЄВРОТОН
Нам 25 років
ЗАПРОШЕННЯ
БЕЗКОШТОВНО ДО 20.08.2023 р.
ДІАГНОСТИКА СЛУХУ
НЕОБХІДНІСТЬ ЛІКУВАННЯ АБО СЛУХОПРОТЕЗУВАННЯ
СЛУХОВІ АПАРАТИ: знижки на слухові апарати до кінця серпня від 10 до 20%
Комп'ютерний підбір
Налаштування
м. Черкаси, вул. Смілянська 23 каб. 57
запис за телефонами:
тел. 098 527 27 39, 066 997 43 28

Реклама
у нас:

37
31
52

**Черкаський
КРАЙ**
Засновник:
Товариство з обмеженою
відповідальністю
«Редакція газети
«Черкаський край»

Головний редактор — Т.С.КАЛИНОВСЬКА
Адреса редакції:
18002, м. Черкаси, вул. Хрещатик, 251.
інформаційний портал: www.kray.net.ua,
електронна адреса: kray.ck@i.ua
Телефони: 37-31-52 (тел./факс),
РЕКЛАМНА СЛУЖБА — 37-31-52,
093 870 4939 (корпоративний),
БУХГАЛТЕРІЯ — 37-14-15.

РУКОПИСИ ТА ФОТОЗНІМКИ НЕ РЕЦЕНЗУЮТЬСЯ І НЕ ПОВЕРТАЮТЬСЯ.
ТОЧКА ЗОРУ АВТОРІВ НЕ ЗАВЖДИ ЗБІГАЄТЬСЯ З ТОЧКОЮ ЗОРУ
РЕДАКЦІЇ. ЛИСТУВАННЯ З ЧИТАЧАМИ ЛИШЕ НА СТОРІНКАХ ГАЗЕТИ.

Реєстраційне свідоцтво серія ЧС №998ПР, видане 2 лютого 2018 року.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції,
серія ДК, № 6073, видане 13.03.2018 р. Державним комітетом
телебачення і радіомовлення України.
Газета виходить з 5 листопада 1918 року (до 1991 року під назвою «Черкаська правда».)
Газета нагороджена орденом «Знак Пошани», Почесною грамотою
обласної державної адміністрації та обласної ради.

Набір та верстка комп'ютерного центру
редакції газети «Черкаський край».
Газета віддрукована: ФОП Журило С.Д.
м.Черкаси, вул.Кобзарська, 1А.
Друк офсетний. Загальний тираж
місяця 12600. Індекс 61071.
Замовлення №912